

СОВЕТ МОЛВИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

РЕШЕНИЕ

04 март 2021 года

№30

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мулла Иле авыл жирлеген Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, №131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 24.07.2004 ел, №45-ЗРТ Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы " Мулла Иле авыл жирлеген" муниципаль берәмлеген Уставы, Мулла Иле авыл жирлеген Советы Регламенты, Мулла Иле авыл жирлеген Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мулла Иле авыл жирлеген Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).
2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мулла Иле авыл жирлеген Советының «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мулла Иле авыл жирлеген Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында " 2010 елның 28 июнендәге 193 номерлы карары үз көчен югалткан дип санау турында»;
2. Әлеген карарны Интернет челтәренен Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләрген составындагы Зеленодольск муниципаль районы мәгълүмат сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) , шулай ук Мулла Иле авылы, Новая урамы, 3 (жирлекнен административ бинасы), Мулла Иле авылы, Үзәк урам, 17а йорты (мәдәният йорты бинасы), Зур Отәк авылы , Яшел урам, 21а йорты (мәдәният йорты бинасы) мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

Мулла Иле авыл жирлеген башлыгы,
Совет рәисен

И.Г.Сәләхиев

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мулла Иле авыл
жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Мулла Иле авыл жирлеге Советы депутаты (алга таба – депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, үз вәкаләтләрән гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне күздә тоталар.

1 Статья 1. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Депутат статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба - жирлек уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.
2. Депутат-бер мандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда сайланган Россия Федерациясе гражданы һәм Түбән Урысбага авыл жирлеге Советында (алга таба-жирлек Советы) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкиллекле һәм башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкил.
3. Депутат үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, жирлек Уставына һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучылар мәнфәгатләрненә таяна.
4. Депутат үз статусын депутат вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга бәйле булмаган эшчәнлек өчен файдаланырга хокуклы түгел.
5. Депутатка Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә үз вәкаләтләрән тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмин ителә.

Статья 2. Депутат статусы белән бәйле чикләүләр, тыюлар

1. Депутатлар Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатлары, Россия Федерациясе Федераль Собрание Федерация Советы әгъзалары, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатлары була алмый, Россия Федерациясенен башка дәүләт вазыйфаларын, Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын били алмый, шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары һәм муниципаль хезмәт вазыйфалары турында. Жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты, 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, депутат вәкаләтләрән бер үк вакытта үти алмый.
2. Үз вәкаләтләрән даими нигездә башкаручы депутат хокуклы түгел:
  - 1) эшмәкәрлек эшчәнлегенә белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша

шөгылльәнергә;

2), түбәндәге очрақлардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жылышында (конференция) катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жылышында катнашу (конференция), Татарстан Республикасы Президентының алдан хәбәрнамәсе нигезендә, түләүсез катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә);

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләренең берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында жирлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) жирлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә жирлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманың идарә итү органнарында һәм Ревизия комиссиясендә жирлек мәнфәгатьләрен бушлай тәкъдим итү);

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгылльәнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм граждандыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

3. Депутатлар «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш.

Мәкалә 3. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре вакыты жирлек уставы белән билгеләнә һәм кимендә

Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

а) Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

ике һәм биш елдан артык була алмый.

2. Депутат вәкаләтләре сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш авыл жирлегә Советы эшли башлаганнан бирле туктатыла.

Мәкалә 4. Депутат хокуклары

Депутат хокукы:

- 1) жирлек Советында даими комиссияләргә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;
- 2) жирлек Советы тарафыннан карау өчен сораулар бирергә;
- 3) высказывать фикерен формалаштыру мәсьәләләре буенча төзелә торган авыл жирлегә Советы органнары һәм кандидатуралары вазыйфаи затлар, сайланучы (назначаемых, согласуемых) авыл жирлегә Советы тарафыннан;
- 4) закон чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә авыл жирлегә Советының хокукый актлары проектларын кертергә;
- 5) көн тәртибе буенча, фикер алышына торган мәсьәләләри карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр, жирлек Советы карарлары проектларына төзәтмәләр кертергә;
- 6) жирлек Советы сессияләрендә теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның, жирлек Советына хисап бирүче яисә контрольдә тотылырга тиешле мәгълүматын яки чираттан тыш хисапны тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;
- 7) әлеге Регламентта билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
- 8) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмә бирергә;
- 9) жирлек Советы сессияләрендә, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган гражданныр мөрәжәгатләрен игълан итәргә;
- 10) высказывать фикерен составы буенча (саны, персонал) төзелә торган авыл жирлегә Советы органнары һәм кандидатуралары вазыйфаи затлар, сайланучы (назначаемых, согласуемых) авыл жирлегә Советы тарафыннан;
- 11) жирлек Советының даими комиссияләре, сессияләре беркетмәләре белән танышырга.

5 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкалар;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшчән дип тану;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;
- 5) судның гаепләү карарының үз көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йә аларга Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы яисә башка документ алу хокукына ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы чит ил дәүләте гражданлыгы булган Россия

Федерациясе гражданы, жирле үзидарэ органнарына сайланырга хокуклы;

8) сайлаучылар фикере;

9) жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда (алга таба – 131-ФЗ номерлы Федераль закон) һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очрактарда.

2. Депутат вәкаләтләре 2008 елның 25 декабрэндәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда, 2012 елның 3 декабрэндәге 230-ФЗ номерлы «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль законда, «аерым категория затларның аерым категорияләренә счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны (кертемнәр) ачуны, чит ил банкларында акчалата акчалар һәм кыйммәтләрне саклауны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла., һәм (яисә) чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яисә) алардан файдалану» темасына "түгәрәк өстәл" утырышы узды.

3. Жирлек Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары, жирлек Советы сессияләре арасында барлыкка килгән вакыттан соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

4. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, жирлек Советына әлеге гариза кәргән көн.

5. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-7, 10 һәм 11 пунктларында күрсәтелгән очрактарда депутат вәкаләтләрен туктату турында жирлек Советы карарында депутат вәкаләтләре туктатылу көне билгеләнә.

6. Депутат вәкаләтләре әлеге статьяның 1 өлешендәге 8 пунктында каралган очракта, жирлекнең тиешле вәкилләкле органы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләрен рәсми бастырып чыгарган көннән туктатыла.

7. Депутат вәкаләтләре әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында каралган очракта, жирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яисә жирлек башлыгы яисә жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

Мәкалә 6. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат аның шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы документ булып торучы таныклыкка, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында куллана торган күкрәк билгесенә ия.

7 Статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат даими нигездә эшли, ул, жирлек уставы белән билгеләнгән очрактардан тыш, төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын

башкару белән бергә эшли.

2. Жирлек Советының билгеләнгән саныннан кимендә 10 процент депутат даими нигездә эшли ала.

3. Депутатка үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен айга ике эш көненә эш урынын (вазыйфасын) саклау гарантияләнә.

Мәкалә 8. Депутат эшчәнлеген формалары

Депутат эшчәнлеген формалары булып тора:

- 1) жирлек Советы сессияләре эшендә катнашу;
  - 2) жирлек Советының даими комиссияләре эшендә катнашу;
  - 3) федераль дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә оешма житәкчеләренә, ижтимагый берләшмәләргә мөрәжәгать итү;
  - 4) норматив хокукий акт проектын кертү;
  - 5) депутат таләбе кертү;
  - 6) жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукий актлар проектларын эшләүдә катнашу;
  - 7) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә жирлек Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;
  - 8) сайлаучылар белән очрашулар, аларның мөрәжәгатьләре белән эшләү, жирлек халкына, аның вәкиле булып торучыларга үз эшчәнлеген һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеген турында мәгълүмат бирү;
  - 9) жирле референдумнар, ачык тынлаулар, жыелышлар, конференцияләр һәм сораштырулар оештыруда һәм үткәрүдә катнашу;
  - 10) территорияль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.
2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек уставы белән каралган башка рәвешләрдә дә башкара ала.

9 Статья. Депутат ярдәмчеләре

1. Депутат депутат депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда аңа ярдәм итү өчен өч ярдәмчегә ия булырга хокуклы. Депутат ярдәмчеләре эше (эшчәнлеген) жәмәгать башлангычларында башкарыла.

2. Депутат үз ярдәмчеләре өчен жаваплы һәм теләсә кайсы вакытта аларны алыштырырга хокуклы.

3. Депутат ярдәмчеләре эшенең (эшчәнлегенен) хокукий нигезләре жирлек Советы тарафыннан расланган жирлек Советы депутаты ярдәмчеләсе турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

10 Статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат жирлек халкы, шулай ук жирлек территориясендә урнашкан предприятие, оешма, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында хисап тоты, үз эшләре турында елына бер

тапкырдан да ким түгел, даими рәвештә жирлек советы эше турында хәбәр итә, шулай ук айга бер тапкыр халыкны кабул итә.

3. Депутат жирлек халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча законнарда каралган чараларны күрә, алардан кәргән тәкъдимнәргә, гаризаларны, шикаятьләргә карый, үз вәкаләтләре чикләрендә булган мәсьәләләргә дәрәжә һәм үз вакытында хәл итәргә ярдәм итә.

4. Гражданның кабул итә;

5. Жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.

6. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны үткөрү тормыш-көнүргөн тәмин итү, транспорт яки социаль инфраструктура, элемент объектлары функцияләрен бозу, жәяүлеләр һәм (яки) жәяүлеләр хәрәкәтенә комачаулык тудырмау шарты белән үткәрелә.)

гражданның торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына керү мөмкинлеге бар. Мондый очрашулар турында Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына яисә жирле үзидарә органнарына хәбәр итү таләп ителми. Шулай ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарда аларны үткөрү датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

7. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

8. Депутатның сайлаучылар белән җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара формасында сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә үткөрүгә комачаулау Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка китерә.

11. Статъя. Депутатлар тарафыннан депутат этикасы кагыйдәләрен үтәү

1. Депутат жирлек Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шулай ук исәптән түбәндәгеләргә йөкләмәләргә үтәргә тиеш:

1) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм депутат статусын жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфалар затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданның эшчәнлегенә шәхсән яисә аның якин тугандарына кагылышы мәсьәләләргә хәл иткәндә йогынты ясау өчен файдаланмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик уятырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә жирлек советы абруена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга;

3) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда — шәхси кызыксыну (турыдан-туры яки турыдан-туры) депутат вазыйфаларының тиешле, объектив, гадел башкарылуына тәсир итә яисә йогынты ясып алганда-бу хакта жирлек советына хәбәр итәргә һәм әлегә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнәлтелгән аның карарын үтәргә

мөмкин.;

4) жирлек Советында билгелэнгән Халык алдында чыгыш ясау кагыйдэләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәү белән бәйле рәвештә ана билгеле булган мәгълүматларны таратмаса һәм кулланмаса.;

6) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә акчалата бүләк алмаса.

12 Статъя. Депутат, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат

1. Депутат (даими булмаган нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы затлардан тыш) ел саен, Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренен керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгелэнгән вакытта Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан тапшырылырга тиеш:

1) хисап чорында барлык чыганақлардан (акчалата бүләкләүне, пенсияләрне, пособиеләрне, башка түләүләрне дә кертеп) алынган керемнәр турында белешмәләр, шулай ук милек хокукындагы мөлкәт һәм милек характерындагы йөкләмәләре турында белешмәләр (31 декабрь));

2) хисап чорында барлык чыганақлардан (хезмәт хакын, пенсияләрне, пособиеләрне, башка түләүләрне дә кертеп) алынган хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре турында белешмәләр, шулай ук милек хокукындагы мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр (31 декабрь));

3) хисап чорында жир кишәрлегә, башка күчәмсез милек объекты, транспорт чарасы, кыйммәтле кәгазьләр (өешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлеше, пайлар, цифрлы финанс активлары, санлы валюта сатып алу буенча һәр алыш-биреш буенча үз чыгымнары, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында белешмәләр (1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр), әгәр мондый алыш-бирешләренен гомуми суммасы хисап чорына кадәрге өч елда әлегә затның һәм аның хатынының (иренен) гомуми керемнән артып китсә, һәм әлегә килешүләр

2. Депутат Татарстан Республикасы Президентына керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирә.

3. Депутат керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында үзләре тапшырган белешмәләрдә нинди дә булса мәгълүматлар чагылдырылмаган яки тулысынча чагылдырылмаган, йә хаталар булган очракта, алар Татарстан Республикасы Президентына керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында төгәлләштерелгән белешмәләрне тапшырырга хокуклы.

Депутат әлегә Нигезләмәнең 1 пунктында күрсәтелгән срок тәмамланганнан соң

бер ай эчендә төгәлләштерелгән белешмәләргә тапшыра ала.

4. Керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү яки объектив сәбәпләр аркасында шәһәр Советы депутаты тарафыннан керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат тапшыру мөмкинлегенә булмау турында гариза Татарстан Республикасы Президенты билгеләгән тәртиптә карап тикшерелергә тиеш.

5. Керемнәре, чыгымнары, милкә һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырмаган, шулай ук белә торып дәрәс булмаган яки тулы булмаган белешмәләр биргән өчен депутат Россия Федерациясә законнары нигезендә җавап тотал.

6. Керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында шәһәр Советы депутаты тарафыннан тапшырыла торган белешмәләргә дәрәсләгән һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Президенты карары буенча Татарстан Республикасы Законнада билгеләнгән тәртиптә үткөрелә.

7. Үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында дәрәс булмаган мәгълүмат биргән депутатка, әгәр дә бу мәгълүматларны бозып күрсәтү мөһим булмаса, №131-ФЗ Федераль законнада каралган җаваплылык чаралары кулланылырга мөмкин.

8. Депутатлар тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләр «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренен Зеленодол муниципаль районы рәсми сайтында урнаштырыла һәм (яки) муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә торган тәртиптә массакүләм мәгълүмат чараларын бастырып чыгару өчен бирелә.

13. Депутатның сайлаучылар алдында җаваплылыгы характердагы йөкләмәләре

1. Депутатның сайлаучылар алдында җаваплылыгы үз сайлаучыларының ышанычын югалту нәтижәсендә барлыкка килә.

2. Сайлаучылар ышанычын югалткан депутат сайлаучылар тарафыннан гамәлдәгә законнар, жирлек уставы нигезендә һәм тәртиптә чакыртып алынырга мөмкин.

3. Депутатны чакыртып алу нигезләре булып депутатның хокукка каршы конкрет карарлары яисә гамәлләре (гамәл кылмавы), сайлаучыларның аңа ышаныч белдерүче һәм депутат статусы һәм Россия Федерациясә Конституциясенен, Татарстан Республикасы Конституциясенен, Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукий актларының, жирлек Уставының һәм башка муниципаль норматив хокукий актларның депутат вазыйфаларын үтәмәүдә чагыла.

4. Депутатны чакыртып алу буенча тавыш бирү «Россия Федерациясә гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 12.06.2002 ел, № 67-ФЗ Федераль законнада һәм аның

2. Сайлаучылар ышанычын югалткан депутат сайлаучылар тарафыннан гамәлдәгә законнар, жирлек уставы нигезендә һәм тәртиптә чакыртып алынырга

нигезендә кабул ителә торган жирле референдум үткәрү өчен Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә, 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, Халык инициативасы буенча үткәрелә.

5. Депутатны чакыртып алу өчен нигез булып аның гына хезмәт итә ала суд тәртибендә расланган очракта, конкрет хокукка каршы карарлар яисә гамәлләр (гамәл кылмау).

6. Депутатны чакыртып алу процедурасы ана сайлаучыларга чакыртып алу өчен нигез буларак куелган шартлар буенча аңлатмалар бирү мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

7. Депутат чакыртып алу өчен муниципаль берәмлектә (сайлау округында) теркәлгән сайлаучыларның яртысынан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә, чакыртып алынган дип санала.

8. Депутатны чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләре һәм кабул ителгән карарлар рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

14 Статья. Депутатның жирлек Советы сессияләрендә катнашуы

1. Депутат жирлек Советының барлык сессияләрендә шәхсән катнашырга бурычлы.

2. Депутат үз вакытында жирлек Советы сессияләрен үткәрү вакыты һәм урыны, каралуга кертелә торган мәсьәләләр турында хәбәр итә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны жирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Жирлек Советы сессияләрендә катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук жирлек башлыгына хәбәр итә.

15 Статья. Депутатларның жирлек Советының даими комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат үзе әгъзасы булган жирлек Советының даими комиссияләренен барлык утырышларында шәхсән катнашырга тиеш.

2. Депутат даими комиссияләр утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карап тикшерүгә кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны жирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Даими комиссияләр утырышларында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта даими комиссия рәисенә алдан хәбәр итә.

16. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан беренче чиратта кабул итүгә хокукы

1. Депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча жирлек территориясендә (алга таба – авыл жирлегә) депутат жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләре тарафыннан чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

2. Депутат вазыйфай затка турыдан-туры яисә вазыйфай затның кабул итү (секретариат) аша телдән яисә язмача мөрәжәгать итәргә хокуклы.

3. Телдэн мөрәжәгать иткән очракта, кабул итү вакыты вазыйфаи зат тарафыннан жирлек Советы депутаты белән килешү буенча, ә очракта билгеләнә депутатның язма мөрәжәгатен кабул итү вакыты депутат мөрәжәгате алынганнан соң өч көннән дә соңга калмыйча вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә.

4. Депутатны өч көн эчендә кабул итү мөмкин булмаган очракта, депутат белән килешенеп, вазыйфаи зат бүтән вакыт билгели.

17 Статъя. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

1. Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән һәм учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлеге белән бәйле, закон тарафыннан сакланмый торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

2. Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Федераль законда каралган тәртиптә массакуләм мәгълүмат чараларында чыгыш ясарга хокуклы.

18. Депутат мөрәжәгатьләрен карау

1. Депутат дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә оешмаларга, ижтимагый берләшмәләргә, депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфаи затларга телдән яисә язмага мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча мөрәжәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мөрәжәгатенә жавап бирергә яки мөрәжәгать иткән көннән соң соратып алына торган документлар яки белешмәләр бирергә тиеш, әгәр ул өстәмә өйрәнүне яисә тикшерүне таләп итмәсә.

3. Депутатның мөрәжәгатенә бәйле рәвештә өстәмә тикшерү яки нинди дә булса мәсьәләләргә өстәмә өйрәнү зарурилыгы булганда, вазыйфаи затлар һәм әлеге статъяның 2 өлешендә күрсәтелгән житәкчеләр бу хакта депутат мөрәжәгате алынганнан соң 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Ахыргы жавап депутатка депутатның язма мөрәжәгате алынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, оешмалар тарафыннан аларның оештыру-хокукий формасына, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан депутатларның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгәткә куелган мәсьәләләргә карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

19 Статъя. Депутат таләбе

1. Депутат яисә депутатлар төркеме депутат таләбе белән жирлек Мәрһна, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә жирлек Советы компетенциясенә керүче мәсьәләләр һәм депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. 2. Депутат таләбе авыл жирлеге Советы сессиясендә язма рәвештә кертелә һәм жирлек Советы сессиясендә игълан ителә. Депутат запросын рәсмиләштерү жирлек Советы Регламенты нигезендә башкарыла.
3. 3. Депутат таләбе жиберелгән Орган яисә вазыйфай зат аңа аны алган көннән 15 көн эчендә язма рәвештә җавап бирә.

4.

5. 20 Статъя. Депутат бурычлары

6. 1. Депутат бурычлы:

7. 1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, жирлек уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә; гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;
8. 2) даими, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;
9. 3) гражданның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;
- 10.4) сайлаучылар алдында очрашуларда турыдан-туры хисап тотарга, шулай ук аларның эше турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша елына бер тапкырдан да ким булмаган хәбәр итәргә.;
- 11.5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәргә;
- 12.6) закон белән саклана торган башка серләрен сакларга, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрен таратырга.
- 13.2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

21 Статъя. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

- 14.1. Депутат, жирле үзидарәненң коллегияль органы әгъзасы буларак, аның жирлек советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итүче бөтен хокукка ия.
- 15.2. Жирлек советы депутатның сайлау округында, жирлек Советында аның эше, жирлек Советы карарларының һәм күрсәтмәләренен үтәләше турында хәбәр тыңларга хокуклы.
- 16.3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеген, жирле үзидарә органнарының икътисадый һәм социаль үсеш программаларының үтәләше турында, шулай ук жирле үзидарә органнары эшчәнлеген турында мәгълүмат бирәләр.

депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренен

вәкиллекле органнары эш тәҗрибәсен, җәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итә.

22 Статъя. Депутат эшчәнлегенең социаль һәм башка гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның социаль һәм башка гарантияләре законнар, жирлекнең муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатлар хокукларының гарантияләре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларны башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар тарафыннан кулланыла торган элемтә чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм депутат статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән вәкаләтләр вакыты чыккач та, жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очрақларына кагылмый.

4. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждандан, административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очрақларынан тыш) буларак катнаша алмый.

23 Статъя. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда каршылыклар тудырған өчен жаваплылык

Жирле үзидарә органнарының, оешмаларның һәм ижтимагый берләшмәләренең вазыйфалары тарафыннан әлеге Нигезләмәнең нигезләмәләрен үтәмәү, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең билгеләнгән срокларын һәм депутат запросларына һәм мөрәҗәгатьләренә жаваплар бирү тәртибен үтәмәү, белә торып, ялган мәгълүмат бирү, мәгълүмат бирүдән хокуксыз баш тарту, аны бирүдән баш тарту, депутатларны кабул итү кагыйдәләрен бозу законнарда каралган жаваплылыкка китерә.